

Metodika jazykové výchovy v předškolním věku

I. RVP PV

5.2.1 Jazyk a řeč

Úkoly jazykové výchovy jsou dány RVP pro předškolní vzdělávání:

- a) rozvíjení slovní zásoby
- b) péče o spisovnou výslovnost a zřetelnost vyjadřování
- c) zdokonalování povědomí o gramatické stavbě jazyka
- d) rozvíjení souvislého jazykového projevu.

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování);
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu;
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.);
- samostatný slovní projev na určité téma;
- poslech čtených či vyprávěných pohádek, příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů;
- vypravování toho, co dítě slyšelo nebo zhlédlo;
- prohlížení a „čtení“ knížek;
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy);

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno;
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění, úsudky ve vhodně zformulovaných větách;
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách);
- formulovat otázky, odpovídat na otázky, hodnotit slovní výkony a slovně reagovat;
- sledovat a vyprávět pohádku, příběh;
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu;

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi a dospělými;
- málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte;
- špatný jazykový vzor;
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení (a psaní);
- omezený přístup ke knížkám.